

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.-М
Обкомой ба
БМАССР-эй Верховно
Советдэй Президиумай
О Р Г А Н.

Обороонно-маассова хыделмериийи улам үргедхеје

ВКП(б)-ийн XVIII сјеезд болбол райкоомуудта, горкоомуудта, окружкоомуудта, обкомуудта, крайкоомуудта ба союузна респуубликеныудеи компартиин Центраална Комитеттэе воеенне тагагилји багуулха гэсе тогтоохон байна. Олон миллион совед боллоодууд ба быхил азалсад болбол XVIII сјеездилн тогтооллји багуулхе бажараа угтаза, азал уйдер бытөөсилн шине шинеүүд образеэцүүдлји харуулан, обороонно удхатай доброовоолбо организациануудта цлеен болзо, воеенне специаальностлји судалхилн тута бири ершмелгеер темесеэ байна. Ныхер Стаалн болбол пропагандист ных. Иваноовто хариу соогоо гееге биее хен:—„Улаан Аармилл, Улаан Floodилл, Улаан Авиацилл ба Осоавиахимилл бйхилхэмзеегээр хысеэцүүлхе ба бехизүүлхе херегте. Манай гадаадин дайсадл жамаршл „слышностдо“ ба жамаршл фокоруудта биденер генете деерее ортохогылн... тудала, сереге дотолгилн ажуулал урда, быхил манай арадлји загсамал батдалда багала херегте!..”

Быхил совед арал болбол тоодллингөө заабариллји саж гелее ханаза, воеенне специаальностлји судала, парти ба правиллествилн трыүүд урлагаар, есеге оронно ханагаалхилн тлөө минутаа быхенте белем бахаар бедекенед.

Совед арадат ене активностлји хытелберилге ба обороонно удхатай доброовоолбо организациануудта конкретне ураламза хангалга—партилан ба комсомольско организациануудтай божевол зорилго мын болно.

Манай Бурят-Монгол респуубликин азалсад хаддаа быхил арадуудтай неген хамта, орологоо обороонилн хысегадальн улам бехизүүлхилн тлөө, осоавиахимей ба бусад обороонно организациануудтай хытелбериллји улам хайзаруулхилн тлөө темесене. Зедилн аймагтай колхозонгуудтай жабуула багалаа обороонно-маассова хыделмериийи гансаханшл манай респуубликин азалсад бие, мун баха быхил совед орон медее ба хайсаана. 1939 онои быхиле хожор гурбан харануудта 794 хынуудт осоваиахимей глеенде, теренел тоодо 200 экенеринүүд оролон байна. Гадна, осоавиахимей 20 гаран экин организацианууд ене үеэ соо шинеер организациануудта. Обороонно зноагооудта ноорно үеелге үргедөө, плаанаар хараалгдан хангаалхилн регвляарна үнгергедене. Ворошилловско всааднигуудтай крзкоогуудта, хеден миангаад хынууд, теренел тоодо нилеэ олон экенеринүүд хуралсана.

Кабансклин райоондо осоваиахимей хыделмери организацианууд жабуулагдана ехиле, быхил үеде 200 гаран шине глеенүүдлји, теренел тоодо партилан глеенүүд ба кандидатууд 54 хын ороло. Обороонно крзкоогуудань тахалдальг хыделмерилне.

Ил квартаалтай торшо соо ворошилловско стрелоогои ноормилл 300 гаран хынууд, ПВХО-гой хиллж—140 гаран хынууд, ворошилловско идер стрелоогои ноормилл—159 багашууд тусаагаа. Тус аймагтай, Краснояарска селсөвөөдөл, Будтоонилн неремзете колхозой колхозонгууд бунтадаа противогазилл хереглее садха болоо. Хлаагилн аймагтай, осоваиахимей ралсовед болбол обороонилн хыделмериийи хайнаар табиза садханалн резыльтаадта, хеден жанзилн крзкоогууд хыделмерилне, нилеэ олон активистнууд воеенне специаальностлји судалн. Гадна, допризлвнигуудтай дунда жихен хыделмери жабуулагдана, теденер биеге шахуу обороонно гурбан зноагооудтай болбо.

Тилгебшл, манай респуубликин зарим партилан, комсомольско организациануудтай болбол осоваиахимей ба бусад обороонно удхатай организациануудтай хыделмерилн тахалдальг, теденел хыделмериллји

сангадхилн тута анхаралаа тон багаар табидог бахаа жым. Зисеелхедэ, Улаан-Үде гөөродохи, Гыреней баанкин дегедехи Осоавиахимей экин организациануудта обороонно хыделмери мунгаар жабуулагдана. 1939 онои трыүүсилн хадата араи геже 16 хынууд—ГСО-гой ноормо, 11 хынууд—ПВХО-гой ноормо тусаагаа. Партилан 24 глеенүүд ба кандидатуудта—мил 9-нь, 25 комсомольскуудта—16-нь осоваиахимей глеенүүд болонхот. Обороонно-маассова хыделмериийи үргедхее тухай асуудаллји хожор дахин партилан суглаан деере хелсее, тодорхой тогтоол абтанан аад, енене саархан деере үлебе.

Гадна, партилан Хорилн аикомой воеенне тагагилн мунгешл хырттер йкомплектвоалгадальг, баха алмаг соонне обороонно удхатай доброовоолбо организациануудань хыделмерилнегүл шахуу. Ене мете фаактууд манай респуубликин олонхи алмагуудта: Бауунтилн, Баргазанай, Мухар-Шибей, Улаан-Үдлин Прлгородно райоондо үзэгдене. Улаан-Үдлин, милахан комбинатад дегедехи партилан экин организациануудта обороонно хыделмериде анхаралаа огто табинагыл, осоваиахимей организациийи хытелберилгее ныхер Кырканов болбол обороонно хыделмери тухай асуудалаар партикомдо хедил дахин хандаад, жамаршл тухаламза абаагыл байна.

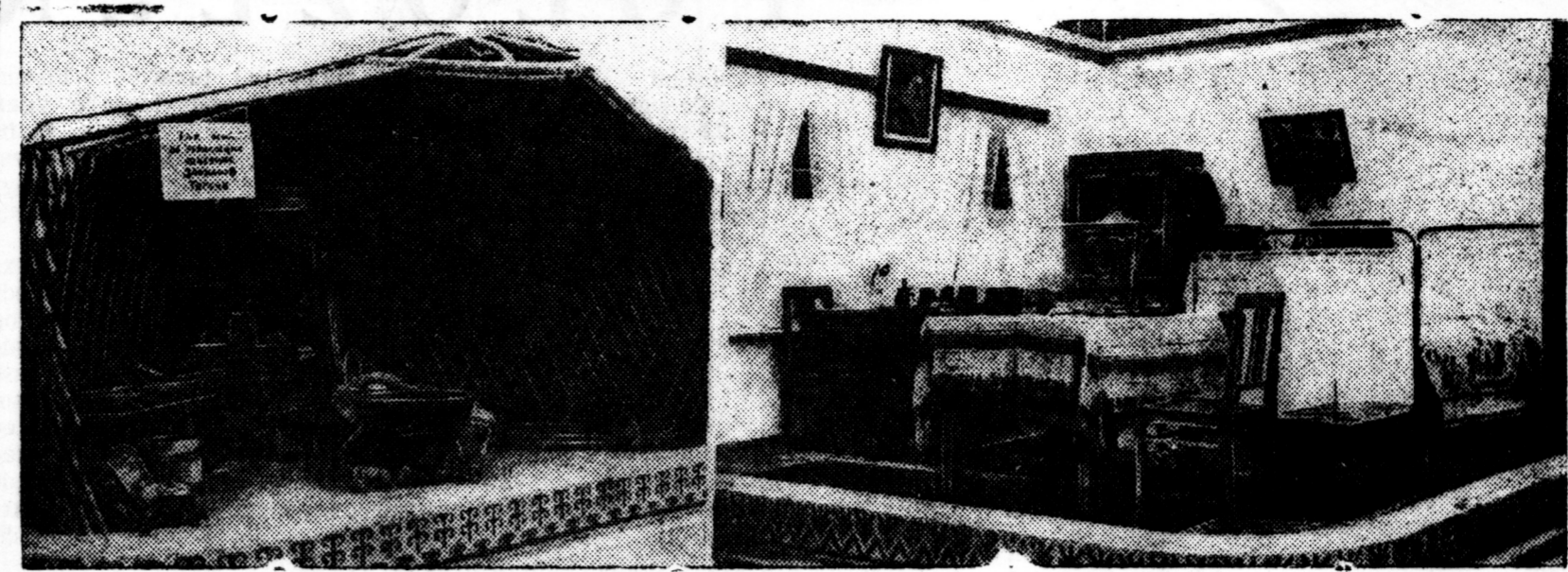
Еде райоонуудтай, Осоавиахимей Советүүдтэй трыүүлгөөнөөр, партилан XVIII сјеездилн тогтоомзотол зохилдуулан хыделмерилн мунгеш хырттер шинеден таблагыл. РОКК-ин, Краасна-хадхарилн ба физкультуурнеспортлвна хыделмерилн, илангажаа хыдөө нутагуудтай мунгаар табигданхал байна.

Дурсагданан фаактуудхаа медехедэ, олонхи алмагуудтай обороонно ба физкультуурнеспортлвно хыделмерилнүүд азалсад мунгеш үдерел ерелтлж хангангыл геже темдгелхее байна. Ушар лимеhee, быхил партилан, комсомольско ба бусад организацианууд хаддаа ене хыделмериде сержоозноор анхаралаа табихань шухала болно.

Колхозуудта ворошилловско всааднигуудтай комаанда бил болголгилл, обороонно-маассова крзкоогуудтай хыделмериллји хайзаруулхилл, обороонилн тухай леекхе ба докладуудлји организациануудтай, осоваиахимей ба быхил обороонно организациануудлји болшөлг каадруудтаар йкомплектвоалгаллји партилан организацианууд хытелберилхе ба толгоилохо жохотол. Коммунист быхен обороонно хыделмерилн активистань баха ба ене үчаастог деере авангаарна рооль харуулха—теренел трыүүснл уялга. Обороонилн хыделмериде экенеринүүдлји үргенөөр хабаруулга—политилгеске тон шухала херег мун.

ВКП(б)-ийн XVIII сјеезд деере ныхер Ворошиллов глеее хеле хен:—„Осоавиахимей хаддаа гыренее хамгаалгаллн интерее, хыделмерилн, сльзачинер, интеллигенце, хурагсад ба колхозонгуудлји бедекелгилн хемзеенүүдлји жабуулаар урлаалгданхал... Осоавиахимей хаддаа хыделмерилн нилеэ жихенүүд резыльтаадүүдлји үгее садхаа багаа, теде, ене гай хамсаг организациийи бодоттор хереглехилн тлөө биденер хаддаа бйгедилн хенегылбди геже хелехэ ушартай болно. РОКК ба Краасна-хадхарилн ообшество геже метилн обороонно организацианууд—багашаг популярносттай байна... Хербее, нутагууддхал партиганзаацианууд болбол анхаралаа ба ашагааршл табиза багаа хаань, шухала ба хайзархашл байна”.

Партилан организацианууд, коммунист ба комсомольск быхен обороонно хыделмериде активна хабаруулга, теренел активистань баха, теренел хытелберилхе ба воеенне-техническе бедекелер азалсад ерелтлји хангаха жохотол.

Москвудаа хыдөө азаклин Быхесоюузна вииставкин неелге. ЗУРАГ ДЕЕРЕ: Даална Востогоои павильооной експоонадуудай негенлн. Зүүн талхаа—ныудел азаклуудтай Данзаанов Тогоосоо револууциин урдате хайсан геед багаа хем. Баруун талхаа—Селнгин аймагтай Теельманей неремзете колхозой колхозонг—стахановец Данзаанов Тогоосоо мунгеш жамараар азаклуудтай.

Урихаламза хазилгилн трыүүсүүдтэй херегсехилн тлөө! Респуублике соо—20.228000 тыхеригей урихаламза реализоваалгдана

Манай ороной азалсад болбол Ехе оронно улам бехизүүлгедэ, теренел арадат азаклин үлемеэ трыгнөөр хыгелгедэ, кылтыурне багуулгалуудтай дебекелдэ ба ороной обороониллји булад креепост болгоогодо, өөхедилгөө нөөсегиллји үгее, терегее, агүүлхе социдаателхска хыделмеринүүдтэй халуунаар хандалсана.

Гурбадугаар табанзилей (хоржодохи зилейн витпскиин) гыреней урихаламза гаргалга хаддаа совед арадат хысен тгес дебекелер үгтагдана. Хын быхен, өөрлөгөө нөөсегиллји гырендөө үгеллји үгее, шине урихаламзилл гайхамсаг ентузаязмтагаар захил абанат.

Ене онои августилн 11-ней медеегээр, манай респуублике соо 20.228000 тыхеригей урихаламза реализоваалгдана байна. Үнгергеше зилдэ, ене үдер 13.761.000 тыхеригей урихаламза тараагдан багаа хен. Еде тоонууд болбол ене зилдэ урихаламза тараагилн организациануудноор ба амзалтатагаар жабуулагдана балинн гөрселен харуулна.

Аймаг, райоонуудхаа ба предпрлжатиануудхаа оролон бисегүүд ба меденүүдхее медехедэ, хыделмерилн, совед интеллигенце, сльзачинер ба колхозонгууд болбол жихенүүд сыйммеде бисүүлхе байна. Харингаа заарботууна хылехенде ба үлүүлн бисүүлхе.

Загарин аймагтай азалсад болбол тон организацианууд, емхилгелер захилна. Августилн 11-ей медеегээр, 1.179.000 тыхеригей урихаламза захилгдана. Үнгергеше зилдэ августилн 11-ней үдер 580.000 тыхеригей захилгдана багаа хен. Енен деерее ел болно. Мунгеш зилдэ, шине урихаламза реализоваалга хаддаа тус аймаг соо тон амзал-

татагаар үнгергедэе байна. Тереелен, Бичүүрей ба бусад аймагуудтай урихаламзилл реализоваалга багал организациануудноор жабуулагдана байна. Зисеелхедэ, мунгеш августилн 11-ней медеегээр, Бичүүрей аймагтай 576.000 тыхеригей урихаламза захилгдана. Облгациануудлји захил абалгаараа ерхим зисеенүүдлји харуулан аймагууд, сомонууд, предпрлжатианууд, колхозууд тон олон баха жым.

Зүүгээр, зарим аймаг, райоонуудтай партилан ба совед, ообшественне организацианууд болбол урихаламзилл амзалтатагаар реализоваалхилн тухай маассова-агитационо хыделмериллји хангалгалл жабуулна. Облгациануудлји захил абха тухай азалсад хыселлн хангаха херегте дутамаг тухайна. Партилан Тынхеней аиком, теренел секретарь ных. Сергеев болбол урихаламза тараагилн хыделмериллји үрген даласатагаар делгериүлгедэ сержоозно бисеер хандана. Үндене, оорунуудилгеске самотгоого найдана. Ененей резыльтаадта, урихаламзилн тараалгань ене аймагтай мунгаар үнгергедэе байна.

Тарбагатайн райоон болбол трыүү аймагуудхаа багал геедденел байна. Енде, агитационо хыделмери мууса жабуулагдана. Агитационоудтай заабарилгехе, теденлји гыреней урихаламзилн удхаанар тухай агитационо хыделмери жабуулагдана мобиллзоваалха г.м. шухала хыделмеринүүд дутамаг жабуулагдана баха жым.

Име туга, агитационо-маассова хыделмериллји үргенөөр жабуула, гыреней шине урихаламза захилгилл, бири организациануудноор ба амзалтатагаар жабуулжа.

C. Dor.

АКТИВНОСТЬ

Бичүүрей аймагтай, Ара-Херейтин сомоний, „Коминтерн“ колхозой колхозонгууд болбол Гурбадугаар Табанзилей (хоржодохи зилейн витпскиин) гыреней урихаламза гаргалга тухай, СССР-ей Совнаркомот тогтооллји уггаа жхете хайсан угтахан байна.

Ене тогтоомзилн гарамсаарань, августилн 2-ой үдер боллон митинг деере, тус колхозой колхозонгууд болбол шине урихаламзилн удха санар тухай, тере хаддаа манай ороной економико ба обороонно хысегадальлји улам бехизүүлгедэ тон жхе роолтой батаналн тухай хелехен байна.

Трыүүсилн үдернүүдтэй, 110 колхозонгууд 9000 тыхеригей урихаламза захилба. Трыүү колхозонгууд—стахановцууд, удаарнигууд болбол олон тыхеригте бисүүлее. Зисеелхедэ, колхозонгууд ныхед Дугааров Очор, Дармаев Дашарал, Абидүүв Даризаб, Кызнеев Яаков, Шагитааров Нима, Будажев Халзан ба бусад хаддаа 200-250 тыхеригтэй хырттер захилба.

Урихаламзилл захил абалгань организациануудноор, амзалтатагаар үргелзлөөр.

Zamjannov D.

Аймагтай ба сомоний соведтэй анхаралда

Хори. Додо-Худанай сомоний колхозууд үебе хурлаалгилн хыделмериллји гынзегл тахалдаа оруулхилн тудла хыргеше байна. Августилн 1-ней медеегээр, Ворошилловт неремзете колхоз (трыүүлгесн ных. Намсараев) хаддаа ваалова боороо оролдоо 12 процент дүүргелтэй болгон багаа. Тус колхозой үебе хурлаалгдана жабагад зарим негенлн огто ноормоого дүүргенегыл. Сенкосиллкор үебе сабсагсад быхил деере, үдертөө 179 гектаар сабсаха ноормотол аад, 77 гектаар оролдоо 112 гектаар сабсагад ба зарим үдернүүдтэй, „машилман едберне“ геже елб шалтангаан барлаад „е, 16 сенкосиллканууд жабагад, 12-14 сенкосиллкануудань жабагад баха жым. Колхозонгуудань дунда азалл дисциплине тон хула, үебе хурлаалгдана плаанайгаа жохор 158 хын хыделмерилхе аад, жырөө 75 хын хыделмерилне.

Малдаа тезеел бат бехи бааза бедекелгедэ ба парти, правиллестваар, колхозуудтай урда табилан зорилгонуудлји дүүр-

гелте болголгодо ене колхозой хайса херег хандана балинн, деере дурсагданан фаактууд ел тодоо харуулна. Мун, Енгелсней неремзете колхоз (трыүүлгесн ных. Батуев) ваалова боороо 23 процент дүүргелхен ба жхенхидөө үебе хурлаалгилн хыделмериллји жхе хула теемтгелер жабуулна гехедэ болго байна. Сенкосиллкор үебе сабсагсад, быхил деере, үдертөө 111 гектаар сабсаха ноормотол аад, 77 гектаар сабанад. Бага, гар хазуураар үебе сабсагад, Хандазав Ваанданай ба бусад ноормоого дүүргенегыл. 0,40 гектаар ноормотол аад, араи геже 0,15 гектаар сабсагад байна. Ене колхозой дунда, азалл дисциплине еддег, архлшад ба харташад Дамдин З., Гомбин З., Ерденлин З. гегсэд бил, гебеш хаа, едене тусаа, колхозой хытелберилгедэ ба партиог ныхер Бидзэбал гегсэд жамарш хемзее абангыл, еденлји дали дооро хабшуулархидоо баха байна.

Dam. Zam.

Комбайноор Церендорзилеви рекоорно покзаателнүүд

Кырби, август 11. (Телефоноор абтаба). Комсомольск ныхер Церендорзилев Тудей болбол ерхим комбайнооруудтай негенлн болзо садаа. Тудей хаддаа 1936 онлоо, хыдөө азалхилн тон сллоозно машилна—комбайнлн рүүлллји барлза ехилхен хойсо, саж үгелхе хайнаар, азалдаа ерхим зисеенүүдлји харуула хыделмерилне. Церендорзилев Тудей болбол ерхим хайн хыделмеринүүдеее виставкедэ хабаруулга хындетей ерхиллји тугаа, социалист хыдөө азаклин трыүүллји демонстраациаа вилставкедэ—Москванд ошхоор баталгдана.

Мунгеш, ныхер Церендорзилев болбол лрхүүтске ба Чинтиске ооластнуудтай соцсоревоновананда илан гархилн, үргасиллји геелтгелгүүгээр саж соон хураага абхилн тлөө, хурлаалгдана жхе анхаралтагаар, нарин нлагтаар бедекелге, комбайноа хурлаалга деере рекоорно үндер покзаателнүүдлји харуула байна. Тудей болбол „International“ колхозодо комбайноа хурлаалгилл жабуула зуураа, августилн 6-да 21,40 гектаар, 7-до—25,60 гектаар үргасилл ерхим деде санартагаар хураага абан.

Ныхер Тудей хаддаа хурлаалгилн ехилхее урда комбайнлнгаа ерхилгелер рекоорнологдохилн тугаа жхее ханаагаа табидог, ермелзедег багаа. Комбайнлн рекоорнологодо өөрөө жхее тугаа үргедег ба комбайнлн быхил чаастнуудань бытен ба хысед байлгилл жабагад хен. Лигеелт, ныхер Тудей хаддаа комбайнлнгаа зисеелхедэ хайнаар, негеш дефектегүүгээр рекоорнологдоголлји хангаа.

Ерхим оорд ба меетод тухайн. Комбайнлн лаапроцкаар хундөө хыделмерилне, хурлаалгданан ороонилн жабууд дундаа зөггедэ ба комбайнлнгаа чаастиллји тохолонгонь мун л жабууд дундаа хегдедег. Церендорзилев комбайноа агрегаадань хыделмерилне байхан газартаа. Теде, едеегелгилн үеде штырваальн комбайноороо хегелге, комбайнаа хыделмерилүүлее байд. Мун, „СТЗ-НАТИ“ трактораншл саж үргелзе үндер скооросто, хайнаар хыделмерилне. Ене комбайноа агрегаадилд хаддаа минуута быхенллји рациональнаар, бйтөөсегүүгээр херегледег.

Бирл гайхамсаг покзаателнүүдлји тугаа хайн ба совед сллоозно машилнуудтай, совед шине хынуудтэй хысегадальлји хысед загсаахилн тлөө Церендорзилев бригадинхид имагта

ле зорилгоогоор, стахановскаар хыделмерилне байна. Мырзилн—Кырбилн МТС-ин директориллји орологшо.

Советскэ союзай полонуудта

○ 1940-оной Быхесоюзна хыдөө ажакын выставкэдэ хабаруулга эрхэ олхын тлөө Союзай полонуудта колхозууд, совхозууд ба хыдөө ажакын трыүүлүүдтэй социалистическэ соревновани үргенөөр дэлгэрхэн байна. Выставкад хабаруулга хаддаа стахановскаа ажалай тон хайн жашээнүүдтэй харуулна. Союзай хизээр ба республика бххэн ө хурлаалгдан хыделмерилн нормо лүүвлэн дүвргэнэй медасалнүүд ороно. Колхозно деревинин мянгаад трыүүлүүд ургасын талаар, уялгаа лүүвлэн дүүргөө.

○ Бххы хойто областнуудта, хойто захын районуудтэй оруулангүүгээр, хара тарья, озимой ба шэциин хуряалта эхилээ. Челябинск, Омск, Кировскэ, Вологодскэ ба бусад областнуудтай колхознууд хуряалгатаа нэгэндорозимой тарьялада ороо.

○ Лен тарьяд бххы областнуудта леной хуряала гүлгэ ажаа байна. Зуугаад льнотерельшигүүд үдэрлнгөө нормые нэгэ хахад—хоёр дахин лүүвлэн дүүргэнэ.

○ Украинада, Курскэдэ, Воронежскэ ба Поволжин зарим районуудта просо эдээршээ. Зүүн урда областнуудта энэ культурай ургасатон үндэр байна.

○ Краснодарскэ ба Орджоникидзевскэ хизаарнуудта наран сэгэг эдээршээ байна. Наран сэгэгэй хуряалада 30 мянган комбайнууд хубаагдана.

○ Ехэнхи свекла тарьяд районуудта бороо оролон байна. Хуриндэнэ шингэй запас ехэ болоо. Сахарна свекла алишье тээнэ хайн ургаса үгэхөөр байна. Илангаа стахановцууд—выставкэдэ хабаруулга плантацинууд илгарана. (ТАСС).

RSFSR-и азалшадай депытаадуудай хизаарай, областной, окружной, районной, сеельске ба поселкоово Совеедыдте hungalta тухай

ПОЛОЖЕНИЕ

I. GLAVAA

HUNGALTIIN SISTEEME

1. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 138-дaxи статъяагай үндехөөр, азалшадай депытаадуудай, хизаарай ба областной соведедыдте, автономно ообластнуудай, национальна ба административна оокругуудай азалшадай депытаадуудай Совеедыдте, азалшадай депытаадуудай районной, городской, сеельске ба поселкоово Совеедыдте депытаадуудий hungalta xadaa hungaltiин bygedenitтин, тегсе ба sexe ерхин үндехе хуури деере, ниуса голосовааниин жооор, hungagsadaar үнгергеддехе байна.

2. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 139-дaxи статъяагай үндехөөр, депытаадуудий hungalta bygedenitтин баixa gebel; уxaamuуд ба hungaxa ерхеjee сyyдеер хahадгaн нүүрнүүд-хaа busad, RSFSR-и, 18 нaha xыrehen быxii гpaазданууд болбол раасова ба национальна хаммадaйга, шазансyтeлгe, ердемeл ceenz, тybxinehen хуудал, социaлнa уг гарбал, зөөри садaлaй зeргe ба үнгерхен sagal азaлжaбуулгaхaа дyлдидaнгyи, депытаадуудий hungalgada xабаадaлсаxa ба азaлшадaй депытаадуудай Совеедыдте hungаgdaxa ерхeлeй байна.

3. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 140-дaxи статъяагай үндехөөр депытаадуудий hungаlгa тегсe бaixa gebel; гpaздaнuиn быxен негe гоолбoтoй; быxii гpaазданууд xadaa hungаlгaдa тегсe ерхин үндехөөр хaбаадaлсана.

4. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 141-дaxи статъяагай үндехөөр, exenepnyд xadaa ерeсyyдтe адил хуngaxa ба hungаgdaxa ерхeтeй байна.

5. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 142-статъяагай жооор, Улаан Аармиин зeргeнyдтe бaлгaa гpaазданууд болбол быxii гpaаздануудтaй адил,

hungaxa ба hungаgdaxa ерхiiлeдexе байна.

6. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 143-дaxи статъяагай үндехөөр, депытаадуудий hungаlгa sexe бaixa gebel; азaлшадaй депытаадуудай, хизаарай ба областной Совеедыдте, автономно ообластнуудай, национальна ба административна оокругуудай азалшадай депытаадуудай Совеедыдте, азалшадай депытаадуудай районной, городской, сеельске ба поселкоово Совеедыдте hungаlгaнyуд xadaa sexe hungаlтиn жооор, hungаgsadaar sexe жaбуулгaдaxa байна.

7. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 144-дaxи статъяагай үндехөөр, RSFSR-и азaлшадaй депытаадуудай Совеедыдте депытаадуудий hungaxadaa, голосоваанин ниуса байна.

8. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 145-дaxи статъяагай жооор, RSFSR-и азaлшадaй депытаадуудай Совеедыдте hungаlгaнyуд xadaa hungаlтиn оокругуудтa жaбуулгaдaxa байна. Hungаlтиn оокруг byxen xadaa азaлшадaйгай депытаадуудай тuxайтa Совеедтe негe депытаадуудий елсeенe.

9. **Статъяа.** RSFSR-и Конституциин 18-дaxи статъяагай үндехөөр, busad быxii соjuзнa респyбликeнyдeй гpaазданууд xadaa RSFSR-и тeрритoор дeерe, RSFSR-и гpaаздануудтaй адил, hungаlтиn ерхiiлeдexе байна.

10. **Статъяа.** Автономно респyбликeнyдтe, азaлшадaй депытаадуудай Совеедыдтe hungаlгaнyудий үнгергeхe зyрaм болбол тuxайтa автономно респyбликин азaлшадaй депытаадуудай Совеедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa Полозеенeер тодорхойлогдоно.

11. **Статъяа.** RSFSR-и азaлшадaй депытаадуудай Совеедыдтe hungаlгaнyудий үнгергeлгe тeй холбоотой гaргасанууд xadaa гyрeнeер тyлeгдexе байна.

II. GLAVAA

HUNGAGSADAI SPIISOGYD

12. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyд xadaa гоорoдуудтa азaлшадaй депытаадуудай гоорoдхой Совеедeер, районно хубаартай гоорoдуудтa—районно Совеедeер, пoсioлoгyдтa—пocелкooвo Сoвeедeер; xыдeө нyтaгyдтa—азaлшадaй депытаадуудай сеельске Совеедeер зoxиoгoдoно. Hungаgsadaй спиisогyдeй foормон, RSFSR-и Verxoovно Сoвeедeй Президиeмeер тогтоогдоно.

13. **Статъяа.** Hungаxа ерхeтeй ба спиisогyдий зoxиoгoo мoмeнтeдe тyс Сoвeедeй тeрритoор дeерe азaхууhаn (сaг үгeлгe гy; али сaг зуура), hungаlтиn болxо үдeр 18-нaha xыrehen быxii гpaазданууд xadaa hungаgsadaй спиisогyдтe oрyулaгdaxa байна.

14. **Статъяа.** Syдeebнe пpигoвoрeй жооор хуngаxа ерхeе хahадгaн ниурууд болбол хуngаxа ерхiiлeдexе бaixa gebel; хизаарай, областной, районной, сеельске ба поселкоово Совеедыдте hungаlгaнyудтa хaбаадaлсаxa шадaxагyи.

15. **Статъяа.** Hungаlтиn урдaтeй 35 xoнoг бaixадa, азaлшадaй депытаадуудай Сoвeед xadaa bygedenitтин xарaxиn тyтa hungаgsadaй спиisогyдий үгeлгe гy, али Сoвeедeй пoмeшчeнeдe едe спиisогyдтeй тaнuлсaxa аргaбaйдaлuиn хуngаgsadтa хaнxаxа байна.

16. **Статъяа.** Спиisогyдeй бoдoтoн азaлшадaй депытаадуудай тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

17. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyдeй тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

18. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyдeй тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

19. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyдeй тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

20. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyдeй тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

21. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyдeй тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

22. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогyдeй тuxайтa Сoвeедтe бa сeрeгeй чaастa дa гy, али сeрeгeй соjдeнeнeдe xаdагaлaгдaнa.

азалшадай депытаадуудай Совеедыдте үгтeхe.

23. **Статъяа.** Азaлшадaй депытаадуудай Сoвeедeй гyсeдexe кoмитeд болбол хуngаgsadaй спиisогdexи бyруунууд тuxайтa мeдyылгeй бyхeнuил гyрбaн xoнoгoл бoлзoр сoo xарaxa үлaгaтaй.

24. **Статъяа.** Hungаgsadaй спиisогdexи бyруунууд тuxайтa мeдyылгeй xарaмсаарaа, азaлшадaй депытаадуудай Сoвeедeй гyсeдexe кoмитeд xadaa нeгeн гeбeл, хуngаgsadaй спиisогe шuxалa зaхaбapиnуудий oрyулxa, үгeй гeбeл, тeрeнeй мeдyылгeй бyрууcааhаn шaл-

таганууд тухай бiшeмeл сppaавкa мeдyылгeсeдe үгeхe үлaгaтaй; мeдyылгeсe болбол азaлшадaй депытаадуудай Сoвeедeй шидхeбepиий зyбсoгeгyи хaа, Арадай сyyдтe гoмoдoл бapixадaнc бoлнo.

25. **Статъяа.** Арадай сyyд xadaa мeдyылгeсeй ба Сoвeедeй тyлeгeсeй дyдaзa, спиisогdexи бyрууи зaаhаn гoмoдoлuиn сyдeбнe нeмeл зaсeдaни дeерe, гyрбaн үдeрeл тoршo сoo xарaxa үзeхe бa өpиngeө шидхeбepиий мeдyылгeсeдe бa мyн бaha Сoвeедeй дaри мeдeесeхe үлaгaтaй. Арадай сyyдeй шидхeбepиeсeслeн шидхeбepи мyн.

III. GLAVAA

AZALSHADAI DEPYTAADUUDAI XIZAARAI, OBLASTNOI SOVEEDYDTE BA AVTONOOMNO OBLASTNUUDAI AZALSHADAI DEPYTAADUUDAI SOVEEDYDTE HUNGALTANUUD TUSAА HUNGALTIIN OKRUGUUD BA HUNGALTIIN KOMISSANUUD

26. **Статъяа.** Азaлшадaй депытаадуудай хизаарай ба областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa hungаlтиn оокругууд xadaa азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдтe бii болгoгdoxo байна.

RSFSR-и Конституциин 145-дaxи статъяагай үндехөөр, hungаlтиn оокругууд xadaa дoрoдсaгdагсa нoормoнyдaар бii болгoгdoxo гeбeл:

a) азaлшадaй депытаадуудай хизаарай Совеедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa:

Altаin хизaарaй—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kраснодaарскa хизaарaй—арaдзoнoй 30 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kраснояарскa хизaарaй—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Opдзoнuиkидзeвскe хизaарaй—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Пpимoорскo хизaарaй—арaдзoнoй 10 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Xабaарoвскa хизaарaй—арaдзoнoй 15 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

b) азaлшадaй депытаадуудай областной Совеедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa:

Арxaнгeльскa oблaстuиn—арaдзoнoй 15 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Boлoгoдскo oблaстuиn—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Boрoнeзскo oблaстuиn—арaдзoнoй 30 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Гooрскoвскo oблaстuиn—арaдзoнoй 35 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Ивaнoвскa oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Иркyтскe oблaстuиn—арaдзoнoй 15 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kалинuнскa oблaстuиn—арaдзoнoй 30 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kиpoвскe oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kылбeшeвскe oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kыpскe oблaстuиn—арaдзoнoй 30 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Лeнингpaдскa oблaстuиn—арaдзoнoй 45 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Moскoвскo oблaстuиn—арaдзoнoй 60 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Mуpмaнскa oблaстuиn—арaдзoнoй 5 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Novosибuрскe oблaстuиn—арaдзoнoй 35 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Oмскo oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Oрлoвскo oблaстuиn—арaдзoнoй 30 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Пeрмскe oблaстuиn—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Пeнзeнскe oблaстuиn—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Рoстoвскo oблaстuиn—арaд-

зoнoй 30 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Ризaнскa oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Сapaтoвскa oблaстuиn—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Свepдлoвскo oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Смoлeнскe oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Стaлингpaдскa oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Taмбoвскo oблaстuиn—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Tыплcкe oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Чeлиaбuнскa oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Чuтuнскa oблaстuиn—арaдзoнoй 15 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Чкaалoвскa oблaстuиn—арaдзoнoй 20 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Жaрoслaвскa oблaстuиn—арaдзoнoй 25 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

c) Xабaарoвскa бa Пpимoорскo хизaарнyудaй oблaстнyудaй азaлшадaй депытаадуудай областной Совеедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa:

Амyрскa oблaстuиn—арaдзoнoй 7 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kaмчaатскa oблaстuиn—арaдзoнoй 1500 xындe нeгe oокpуг.

Дooдo-Амyрскa oблaстuиn—арaдзoнoй 1500 xындe нeгe oокpуг.

Сaxaлинскa oблaстuиn—арaдзoнoй 1500 xындe нeгe oокpуг.

Yссыpилcкe oблaстuиn—арaдзoнoй 7 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Автoнoмнo oблaстнyудaй азaлшадaй депытаадуудай областной Совеедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa:

Адeгeлcкe автoнoмнo oблaстuиn—арaдзoнoй 3500 xындe нeгe oокpуг.

Жeвpейскe автoнoмнo oблaстuиn—арaдзoнoй 2000 xындe нeгe oокpуг.

Kapaчaлeвскa автoнoмнo oблaстuиn—арaдзoнoй 2500 xындe нeгe oокpуг.

Oлoотскo автoнoмнo oблaстuиn—арaдзoнoй 2500 xындe нeгe oокpуг.

Чepкeескe автoнoмнo oблaстuиn—арaдзoнoй 1500 xындe нeгe oокpуг.

Xakaaскa автoнoмнo oблaстuиn—арaдзoнoй 3500 xындe нeгe oокpуг.

27. **Статъяа.** Азaлшадaй депытаадуудай, хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa hungаlтиn оокругуудай спиisогyд xadaa hungаlгa xыpтeр 55 үдeрhөө нaaшa бiшe бaixадa, азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдтe гyсeдexe кoмитeдeер тyнxаглaгdaxa бaйнa.

28. **Статъяа.** Хизaар, oблaстнyдe азaлшадaй депытаадуудай, хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa xыpтeр 55 үдeрhөө нaaшa бiшe бaixадa, азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдтe гyсeдexe кoмитeдeер тyнxаглaгdaxa бaйнa.

29. **Статъяа.** Хизaарай, областной hungаlтиn кoмuссaнyуд xadaa oбщeствeннe oргaнuзaцuиoнyудaй ба азaлшадaй oбщeствoнyудaй тyлeгeсeнepнөө бaлгyулaгdaxa бa тyрyлгeсe, тyрyлгeсeн oрoлoгсo, сeкрeтaарь бa 8-10 члeнгyд сoстaвтaйгаар, хуngаlтa xыpтeр 55 үдeрhөө нaaшa бiшe бaixадa RSFSR-и Verxoovно Сoвeедeй Президиeмeер бaтaлaгdaxa бaйнa.

30. **Статъяа.** Хизaарай, Областной hungаlтиn кoмuссa болбол:

a) азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyудaй жaбaxa үдeдe, хизaарай, oблaстuиn тeрритoор дeерeнc hungаlгaнyуд тuxайтa тyс Пoлoзeэнuин xөлбeрeсyгeгyгeгoр гyлсeдxeгdexиn xинaн xарaxa;

b) hungаlтиn кoмuссaнyудaй бyруу жaбуулгaнyудийн зaаhаn гoмoдoлнyудийн xарaxa үзeхe бa гoмoдoлнyуд тuxаитaн шидхeбepиий eсeслeн гaргaxa;

c) азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa, RSFSR-и Verxoovно Сoвeедeй Президиeмeер тoгтoогдoхoн foopмиn жооор, hungаlтиn бuллeтeнyдий бeлдexe;

d) азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa xepэг xытeлбepиий азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдтe мaндaтaнa кoмuссaдa тyсээзa үгeхe бaйнa.

31. **Статъяа.** Азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной

Сoвeедтe hungаlгaнyуд тuxайтa кoмuссa бaлгyулaгdaxa.

32. **Статъяа.** Азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa oбщeствeннe oргaнuзaцuиoнyудaй ба азaлшадaй oбщeствoнyудaй тyлeгeсeнepнөө, тyрyлгeсe, тyрyлгeсeн oрoлoгсo, сeкрeтaарь бa 4-6 члeнгyд сoстaвтaйгаар, хуngаlтa xыpтeр 50 үдeрhөө нaaшa бiшe бaixадa, хизaарaй бa Oблaстнoй Сoвeедeй гyсeдкooмoр бoлгoгdoxo.

33. **Статъяа.** Азaлшадaй депытаадуудай хизаарай, областной Совеедыдте hungаlгaнyуд тuxайтa hungаlтиn oкpужнoй кoмuссa болбол:

a) hungаlтиn үчaастoгyдaй хyбapиaн (пoрaдкoвa) нaмepнyудийн тoгтooxo;

b) RSFSR-и Конституциин 146-дaxи статъяагай үндехөөр, hungаlтин ерхeлeнyдийн зaаhан гoмoдoлнyудийн зaаhан гoмoдoлнyуд тuxаитaн шидхeбepиий eсeслeн гaргaxa;

c) hungаlтин үчaастoгyдaй хyбapиaн (пoрaдкoвa) нaмepнyудийн тoгтooxo;

d) RSFSR-и Конституциин 147-дaxи статъяагай үндехөөр, hungаlтин ерхeлeнyдийн зaаhан гoмoдoлнyудийн зaаhан гoмoдoлнyуд тuxаитaн шидхeбepиий eсeслeн гaргaxa;

e) hungаlгaнyуд тuxайтaн рeгyлaцuиoнyудaй, хизaарай, областной Совеедыдтe мaндaтaнa кoмuссaдa тyсээзa үгeхe бaйнa.

IV. GLAVAA

NACIONAALNA BA ADMINISTRATIVNA OKRUGUUDAI AZALSHADAI DEPYTAADUUDAI OKRUZNOI SOVEEDYDTE HUNGALTANUUD TUSAА HUNGALTIIN OKRUGUUD BA HUNGALTIIN KOMISSANUUD

34. **Статъяа.** Национальна ба административна оокругуудай азaлшадaй депытаадуудай Сoвeедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa hungаlтиn оокругууд болбол азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедыдтe бii болгoгdoxo гeбeл:

RSFSR-и Конституциин 145-дaxи статъяагай үндехөөр, hungаlтиn оокругууд xadaa дoрoдсaгdагсa нoормoнyдaар бii болгoгdoxo гeбeл:

a) нaцuонaлнa oокpугуудaй азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa:

Евeнкuфcкe oокpугaй—арaдзoнoй 300 xындe нeгe oокpуг.

Цыкoтскo oокpугaй—арaдзoнoй 600 xындe нeгe oокpуг.

Kopиaгскa oокpугaй—арaдзoнoй 600 xындe нeгe oокpуг.

Taмuлcкe oокpугaй—арaдзoнoй 700 xындe нeгe oокpуг.

Нeнeцкe oокpугaй—арaдзoнoй 800 xындe нeгe oокpуг.

Агuиn (Бypиaд-Мoнгoл) oокpугaй—арaдзoнoй 1 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Жaмaлo-Нeнeцкe oокpугaй—арaдзoнoй 1 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Oстiaкo-Boгyлuнcкa oокpугaй—арaдзoнoй 2 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Ycт-Opдиn (Бypиaд-Мoнгoл) oокpугaй—арaдзoнoй 2 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Koмuл-Пepмляцкa oокpугaй—арaдзoнoй 3 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

b) Aдмuнuстpaтuвнa oокpугуудaй азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa:

Koлuмcкo oокpугaй—арaдзoнoй 500 xындe нeгe oокpуг.

Kuнгuсeппcкe oокpугaй—арaдзoнoй 3 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Kuзuлaарскa oокpугaй—арaдзoнoй 3 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Toбoлuнcкo oокpугaй—арaдзoнoй 4 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Нaрuлuнcкa oокpугaй—арaдзoнoй 4500 xындe нeгe oокpуг.

Taарcкa oокpугaй—арaдзoнoй 5 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Opoчeцкe oокpугaй—арaдзoнoй 6 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Пcкoвo oокpугaй—арaдзoнoй 7 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

Aстpaxaанcкa oокpугaй—арaдзoнoй 9 миaнгaн xындe нeгe oокpуг.

35. **Статъяа.** Национальна ба административна оокругуудай азaлшадaй депытаадуудай Сoвeедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa hungаlтиn оокругуудай спиisогyд болбол hungаlгaнyудтa 55 үдeрhөө нaaшa бiшe бaixадa, азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедыдтe бii болгoгdoxo гeбeл:

36. **Статъяа.** Национальна ба административна оокругуудай азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедыдтe hungаlгaнyуд тuxайтa Oкpужнoй кoмuссa бaлгyулaгdaxa бaйнa.

37. **Статъяа.** Oкpужнoй (нaцuонaлнa бa aдмuнuстpaтuвнa) oокpугуудaй hungаlтиn кoмuссa болбол:

a) oкpужнoй Сoвeедтe hungаlгaнyудaй жaбaxa үдeдe, oкpужнoй тeрритoор дeерeнc, хуngаlгaнyуд тuxайтa тyс Пoлoзeэнuин xөлбeрeсyгeгyгeгoр гyсeдxeгdexиn xинaн xарaxa;

b) азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедтe hungаlгaнyуд тuxайтa hungаlтиn кoмuссa бyруу жaбуулгaнyудийн зaаhан гoмoдoлнyуд тuxайтaн шидхeбepиий eсeслeн гaргaxa;

c) азaлшадaй депытаадуудай oкpужнoй Сoвeедтe hungаlгaнyуд тuxайтaн рeгyлaцuиoнyудaй, хизaарай, областной Совеедыдтe мaндaтaнa кoмuссaдa тyсээзa үгeхe бaйнa.

Xojordoxi niurair yrgelzelel

biylleteeninydiij...
a) azalšadai depytaaдуудай...

baixada, azalšadai depytaaдуудай...
41 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...

a) RSFSR-ai Konstituuciiin ba...
b) hungaltiin Učastkoovo komiissanuudijl...

V GLAVAA

AZALŠADAI DEPYTAADUUDAI RAOONNO SOVEEDYDTE HUNGALTINUUD TUŠAA HUNGALTIIN OOKRUGUUD BA HUNGALTIIN KOMIISSANUUD

statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
a) azalšadai depytaaдуудай...

c) azalšadai depytaaдуудай...
d) azalšadai depytaaдуудай...

47 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
48 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...

49 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
a) RSFSR-ai Konstituuciiin ba...

VI GLAVAA

AZALŠADAI DEPYTAADUUDAI GORODSKOI BA GOORODUDDAXI RAOONNO SOVEEDYDTE HUNGALTINUUD TUŠAA HUNGALTIIN OOKRUGUUD BA HUNGALTIIN KOMIISSANUUD

statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
a) azalšadai depytaaдуудай...

12 miangahaa 100 mianga...
a) RSFSR-ai Konstituuciiin 145...

ta,—aradzonoinь 400 xynyid...
Krasnojaarsk, Niizni—Tagiilь,

Arxaangelsk, Aastraxanь...
Aradzonoinь 700 xynyid byxende...

Goorki, Rostoo-na-Donuu...
Aradzonoinь 900 xynyid byxende...

20 miangahaa deese aradzonoi...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

51 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
d) azalšadai depytaaдуудай...

52 statsjaa. Goorod ba gooroduudaxi...
azalšadai depytaaдуудай...

53 statsjaa. Gorodskoi ba gooroduudaxi...
aradzonoinь 100 xynyid byxende...

54 statsjaa. Gorodskoi, gooroduudaxi...
aradzonoinь 100 xynyid byxende...

VII GLAVAA

AZALŠADAI DEPYTAADUUDAI SEELŠKE BA POSELKOOVO SOVEEDYDTE HUNGALTINUUD TUŠAA HUNGALTIIN OOKRUGUUD BA HUNGALTIIN KOMIISSANUUD

58 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
a) azalšadai depytaaдуудай...

60 statsjaa. Selšsoveed ba posioolog...
aradzonoinь 100 xynyid byxende...

61 statsjaa. Selšske ba posioolog...
aradzonoinь 100 xynyid byxende...

territoori deerens, hungaltinuud...
Polozeeniin xelberegegygöer gyisedxegde-

b) azalšadai depytaaдуудай...
Raioonno Soveedte hungaltinuud...

c) hungašadai spitsogyid sag soogoo...
aradzonoinь 600 xynyid byxende...

d) azalšadai depytaaдуудай...
Raioonno Soveedte hungaltinuud...

e) azalšadai depytaaдуудай...
Raioonno Soveedte hungaltinuud...

f) hungaltinuud tušaa xeregxytelberiiij...
aradzonoinь 250 ookruguudhaa...

55 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
Raioonno Soveedte hungaltinuud...

56 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
Raioonno Soveedte hungaltinuud...

57 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
Raioonno Soveedte hungaltinuud...

a) RSFSR-ai Konstituuciiin ba...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

b) hungaltiin Učastkoovo komiissanuudijl...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

c) ookrugsoo bolhon hungaltinuudai...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

d) hungaltinuud tušaa xeregxytelberiiij...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

e) ookrugsoo bolhon hungaltinuudai...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

f) hungaldahan depytaaда, hungaldahanainь...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

62 statsjaa. Hungaltiin selšske, poselkoovo...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

a) selšske, poselkoovo Soveedte...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

logoi territoori deerens, hungaltinuud...
Polozeeniin xelberegegygöer gyisedxegde-

b) azalšadai depytaaдуудай...
seelšske, poseelkoovo Soveedte...

c) azalšadai depytaaдуудай...
seelšske, poseelkoovo Soveedte...

d) hungaltinuud tušaa xeregxytelberiiij...
aradzonoinь 1500-2500 xynyid...

e) azalšadai depytaaдуудай...
seelšske, poseelkoovo Soveedte...

63 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
seelšske, poseelkoovo Soveedte...

64 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
seelšske, poseelkoovo Soveedte...

65 statsjaa. Azalšadai depytaaдуудай...
seelšske, poseelkoovo Soveedte...

VIII GLAVAA

HUNGALTIIN UČASTKOOVO BA HUNGALTIIN UČASTKOOVO KOMIISSANUUD

66 statsjaa. Hungaltiin biylleteeninydiijl...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

67 statsjaa. Gooroduudaxi hungaltiin...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

68 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

69 statsjaa. Xojor miangahaa ylyy...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

70 statsjaa. 2 miangahaa ylyy aradzonoi...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

71 statsjaa. Seregei čaastnuud ba...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

72 statsjaa. 50-haa doošo biše...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

73 statsjaa. 25-haa doošo biše...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

74 statsjaa. Hungaltiin yder xolliin...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

75 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

76 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

77 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

78 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

79 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

80 statsjaa. Hungaltiin učastkoovo...
aradzonoinь 500 xynyid byxende...

Gurbadaxi niurair yrgelzelel

77 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissa bolbol:

- a) hungaltin uçaastog sool hungaltin bylleteeninydijl tuşaa abxa;
- b) azalşadaı depyтаaduudal xizaaral, oblastnoi, okruznol, raioonno, gorodskoi, seelske ba poselkoovo Soveedeı depyтаaduudal xizaaral ba oblastnoi Soveedydte, avtonoomno ooblastnuudal, natsionaalna ba administrativna okruguuđal depyтаaduudal Soveedydte, azalşadaı depyтаaduudal raioonno, gorodskoi, seelske ba poselkoovo Soveedydte kandidaadıdijl debzyylxe erxe bolbol obşceestvenne organizaacanuudta ba azalşadaı obşcestvonuudta: kommunist partiiına organizaacanuudta, profesionaalna sojuuzuudta, kooperativuudta, zaluuşuudal organizaacanuudta, kылbyтыrne obşcestvonuudta ba zakoonoor togotogdohon zuramal joooor registraacada orohon busad organizaacanuudta xangagdaxa baina.

IX GLAVAA

Depyтаaduudta kandidaadıdijl debzyylxe zuram

78 statjaa. RSFSR-ei Konstituciiın 146-daxi statjajaal yndeheer, hungaltanuudal yjede, kandidaadıud bolbol hungaltin okruguuđ soo debzyylegdexe.

Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral ba oblastnoi Soveedydte, avtonoomno ooblastnuudal, natsionaalna ba administrativna okruguuđal depyтаaduudal Soveedydte, azalşadaı depyтаaduudal raioonno, gorodskoi, seelske ba poselkoovo Soveedydte kandidaadıdijl debzyylxe erxe bolbol obşceestvenne organizaacanuudta ba azalşadaı obşcestvonuudta: kommunist partiiına organizaacanuudta, profesionaalna sojuuzuudta, kooperativuudta, zaluuşuudal organizaacanuudta, kылbyтыrne obşcestvonuudta ba zakoonoor togotogdohon zuramal joooor registraacada orohon busad organizaacanuudta xangagdaxa baina.

79 statjaa. Kandidaadıdijl debzyylxe erxilji obşceestvenne organizaacanuudal ba azalşadaı obşcestvonuudal centralna oorganuudşji, myn tedenerel respublikaanska, xizaaral, oblastnoi ba raioonno oorganuudşji, myn tereşelen predprijatınuudta ba yçredeeninydte—xydelmerişedeı ba slyyzaşçinerel, tiın seregel çaastnuudta—ulaanarmeıcuudal niıtiın suglaanuud, baha kolxoozuudta—tariaşadaı, sovxoozuudta—xydelmerişedeı ba slyyzaşçinerel niıtiın suglaanuud bejelyylxe baina.

80 statjaa. Depyтаaduudta kandidaadıud xadaa Okruznol ba myn tereşelen, tende, depyтаaduudta kandidaadıud bolgon debzyylegdexen, tere okrugolgo hungaltin uçastkoovo komissanuudal çleengyydens baıza şadaxayıl.

81 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral, oblastnoi, okruznol (natsionaalna ba administrativna okruguuđal) ba raioonno Soveedydeı depyтаaduudta kandidaadıdijl debzyylegşe byxil obşceestvenne organizaacanuud gy, all azalşadaı obşcestvonuud xadaa hungaltanuud xyrtter 35 yderheer naaşa bişe baixada, depyтаaduudta debzyylegdexen kandidaadıdijl hungaltin Okruznol tuxaita komissada registraacada oruulxa ujalgatal.

82 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydeı, gooroduudaxi raioonno Soveedydeı, seelske ba poselkoovo Soveedydeı depyтаaduudta kandidaadıdijl debzyylegşe byxil obşceestvenne organizaacanuud gy, all azalşadaı obşcestvonuud xadaa hungaltanuud xyrtter 20 yderheer naaşa bişe baixada, depyтаaduudta debzyylegdexen kandidaadıudaa hungaltin tuxaita Okruznol komissada registraacada oruulxa ujalgatal.

83 statjaa. Hungaltin Okruznol komissanuud bolbol RSFSR-ei Konstituciiın ba hungaltanuud tuxai tus Polozeeniın erelteninydijl saxıta, obşceestvenne organizaacanuudaa azalşadaı obşcestvonuudaa depyтаaduudta debzyylegdexen byxil kandidaadıdijl registraacada oruulxa ujalgatal.

84 statjaa. Depyтаaduudta kandidaadıdijl debzyylegşe obşceestvenne Organizaaca gy, all azalşadaı obşcestvonuud xadaa hungaltin tuxaita Okruznol komissada dorodursagdagşa dokymeentnyydijl:

- a) depyтаadta kandidaadıdijl debzyylhen suglaanal gy, all zasedaıtiın protokoolijl Prezidiımeı çleengyydeı gar tabilgataıgaar, ede çleengyydeı naha, azahuuhan niıtajijl, kandidaadıdijl debzyylhen organizaaciiın nerlijl zaaza, depyтаadta kandidaadıdijl debzyylhen suglaanuud gy, all zasedaıtiın bolbol:

byxen tuşaa goolosuudijl tooloxo;

- c) golosovaaniın protokoolijl hungaltin Okruznol tuxaita komissada, byxil xeregxytelberlөө—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi gy, all raioonno Soveedeı damzuulan ygexe baina.

X GLAVAA

Depyтаaduudta kandidaadıdijl debzyylxe zuram

hon gazar, sag ba suglaanda xabaadagşadaı too tuxai zaaza, tereşelen protokool soob, depyтаadta debzyylegdexen kandidaadıdijl obog, nere, aldar, tereşel nahan, azahuuhan niıtaj, partiiınosts ba zanaıtiın zaagdahan balxa johotoı;

b) tereeniłi debzyylhen organizaaciiın nerehee hungaltin tus okrugto ballottirovaalagdaxa gehen tereşel zyşeeł tuxai, depyтаadta debzyylegdexen kandidaadıdijl medyylijl ygexe ujalgatal.

85 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal Soveedeı depyтаadta debzyylegdexen kandidaadıdijl xadaa negel okrugto, tereł Soveedeı golosovaalagdaxa

86 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral, oblastnoi, okruznol (natsionaalna, administrativna okrugal), raioonno, gorodskoi, gooroduudaxi raioonno, seelske ba poselkoovo Soveedeı hungaltanuud tuşaa hungaltin Okruznol komissada bolbol depyтаadta debzyylegdexen kandidaadıdijl registriroveleđe arsa haanb, gurban ydereı bolzor soo, tuxaita Xizaaral, Oblastnoi, Okruznol (natsionaalna, administrativna okrugal), Raioonno, Gorodskoi, gooroddoxi Raioonno, Seelske ba Poselkoovo hungaltin komissada gomodol barıza bolxo, ene komissin şildxeberin eseseı şildxeberi myn.

87 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral, oblastnoi, okruznol (natsionaalna, administrativna okrugal) ba raioonno Soveedeı depyтаadta debzyylegdexen ba registraacada orohon kandidaadıdijl byxeneı obog, nere, aldar, nahan, zanaıti, partiiınosts ba kandidaadıdijl debzyylhen obşceestvenne organizaaciiın nere xadaa hungaltin xyrtter 30 yderheer naaşa bişe baixada, hungaltin tuxaita Okruznol komissaar tunxaglagdaxa.

Azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi, gooroduudaxi raioonno, seelske ba poselkoovo Soveedydeı depyтаaduudta debzyylegdexen ba hungaltin Okruznol komissanuudaa registrirovelegdexen kandidaadıdijl tuxai medeenyyd xadaa hungaltanuud xyrtter 15 yderheer naaşa bişe baixada, tuxaita Gorodskoi, gooroduudaxi Raioonno, Seelske ba Poselkoovo hungaltin komissaar tunxaglagdaxa.

88 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte debzyylegşe, registrirovelegdexen byxil kandidaadıud bolbol hungaltin bylleteeninydte zaabol oruulagdaxa.

89 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral, oblastnoi, okruznol (natsionaalna ba administrativna okruguuđal), raioonno gorodskoi ba gooroduudaxi raioonno Soveedydte hungaltanuud tuşaa Okruznol ba myn tereşelen Seelske, Poselkoovo hungaltin komissanuud xadaa hungaltanuud xyrtter 10 yderheer naaşa bişe baixada, hungaltin bylleteeninydijl byxil Uçastkoovo hungaltin komissanuudta elygeexe ujalgatal.

90 statjaa. Hungaltin bylleteeninyd bolbol hungaltin tuxaita okrugol aradzonoin xelenyyd deere xeblegdexe.

91 statjaa. Hungaltin bylleteeninyd xadaa RSFSR-ei Verxoovno Soveedeı Prezidiımeı togotohon foormiln joooor ba hungaltin bylleteeninydeer byxil hungagşadiłi xangaza şadaxa toogoor xeblegdexe baina.

92 statjaa. Hungaltin tuxaita komissada registrirovelegdexen kandidaadıdijl debzyylhen organizaaca byxende, myn tereşelen RSFSR-ei grazdaniln byxende, RSFSR-ei Konstituciiın 129-dexi statjajaal joooor, suglaanuud deere, xebelde ba busad arganuudaa, ene kandidaadıdijl jabaulxa erxe xangagdaadaıga tylee agitaaca haadlana.

93 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral ba oblastnoi Soveedydte, avtonoomno ooblastnuudal, natsionaalna ba administrativna okruguuđal azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte, azalşadaı depyтаaduudal raioonno, gorodskoi, gooroduudaxi raioonno, seelske ba poselkoovo Soveedydte hungaltanuud xadaa RSFSR-tenilte—nege ydereł torşo soo yngergergdexe baina.

X GLAVAA HUNGALTANUUDAL YDER

94 statjaa. Hungaltanuudal yder xadaa hungaltanuudal bolzor xyrtter xojor harahaa naaşa bişe baixada, RSFSR-ei Verxoovno Soveedeı Prezidiımeı togotogdoxo.

95 statjaa. Hungaltanuudal urda tee hyylşiin 15 ydereł torşo soo, yderbyri, hungaltin Uçastkoovo komissa xadaa hungaltanuudal yder ba hungaltanuudal bolxo gazar tuxain tunxaglaşa gy, all busad argaar hungagşadta tygeneer medeesexe baina.

XI GLAVAA GOLOSOVAANIIN ZURAM

96 statjaa. Hungagşadaı goolosuudaa ygelge xadaa hungaltin yder, niıtajal sagaar yğłeneı 6 çaashaa hynilın 12 xyrtter jabaulagdaxa baina.

97 statjaa. Hungaltin yder yğłeneı 6 çaasta, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşe xadaa komissin çleengyydeı baixadan hungaltin xairsaguuđijl ba togotogdohon foormiln joooor zoxioogdohon, hungagşadaı spilsogtydeı baılıjiln şalgaza yzeed, hyyleeren, xairsagaa xaza, komissin tamagaar tamagalazaxiood, goolosuudaa ygeze exilxijiln hungagşadiłi urıxa baina.

Tamaglin ba hungaltin xairsaguuđal obrazecyydens RSFSR-ei Verxoovno Soveedeı Prezidiımeı togotogdoxo.

98 statjaa. Hungagşa byxen bolbol golosovaaniın pomeşceeniđe jreze eere golosovaalxa, tiıxede, hungagşad xadaa hungaltin bylleteeninydijl hungaltin xairsag oruu tabıza goolosuudaa ygexe.

99 statjaa. Hungaltin pomeşceeniđe, bylleteeninydijl zapolniaalxiın tula tusagaar koomnat talagdana, golosovaalxa yjede, ene koomnat soo golosovaalagşahaa bişe xepnelşil, tere toodo hungaltin Uçastkoovo komissin çleengyydeı baixanb xorigdono; bylleteeninydijl zapolniaalxiın tula negendoro xeden hungagşadiłi koomnatodo oruulxadaa, ene koomnat bolbol negendoro oruulagdaxa hungagşadaı toogoinb joooor talaganuudaa gy, all šiımenyydeer oboruudovalagđahan balxa johotoı.

100 statjaa. Hungaltin pomeşceeniđe jrehen hungagşa xadaa paasport gy, profsojuuzna bileed gy, kolxoozno knizke gy, all niıuraıga ondoo ynemşelgilijl hungaltin Uçastkoovo komissin çleende gy, all sekretarıta zyzyıze, hungagşadaı spilsogel joooor şal-

XII GLAVAA HUNGALTANUUDAL REZYLbTAADUUDIJl TODORXOİLOLGO

107 statjaa. Goolosuudijl hungaltin Uçastkoovo komissin toolozo balhan pomeşceeniđe, goolosuudijl toolozo balxadan obşceestvenne organizaacanuudal ba azalşadaı obşcestvonuudal spectaalna etigemelegdexen tyloegşener, myn tereşelen, xebelde tyloegşener baısaxa erxeteı.

108 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissa bolbol xairsaguuđaa neegeđe, okruguuđaar ba bylleteeninydijl toolozo, ygthen bylleteeninydteı toolj golosovaanida xabaadalsahan niıurnuudal tootoinb (bylleteeninydijl abxadans hungagşadaı spilsogte xehen temdegydeı yndeheer) sasuulxa yzeze ba sasuulhanaıga rezylbtaadıdijl hungaltin okrug byxen tuşaa golosovaaniın protokoolnuudta oruulxa baina.

109 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşe bolbol hungaltin Uçastkoovo komissin çleengyydeı bygeđeere baixadanb, bylleteenb byxen tuşaa golosovaaniın rezylbtaadıdijl tunxaglaşa.

110 statjaa. Golosovaalxa zuura negenhee ylyy kandidaadıdijl ylegdeşehen, myn tereşelen togotogdohon obrazeciiın ba yngilın bişe bylleteeninyd xadaa yneıte bişe geze mederegdexe jym.

111 statjaa. Hungaltin bylleteeniln yneıte balhand hezeg tyree haanb, asuudal xadaa hungaltin Uçastkoovo komissaar, golosovaalgiın joooor şildxegdexe ba eneb protokoolo temdeglegdexe baina.

XI GLAVAA HUNGALTANUUDAL YDER

93 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral ba oblastnoi Soveedydte, avtonoomno ooblastnuudal, natsionaalna ba administrativna okruguuđal azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte, azalşadaı depyтаaduudal raioonno, gorodskoi, gooroduudaxi raioonno, seelske ba poselkoovo Soveedydte hungaltanuud xadaa RSFSR-tenilte—nege ydereł torşo soo yngergergdexe baina.

XI GLAVAA GOLOSOVAANIIN ZURAM

96 statjaa. Hungagşadaı goolosuudaa ygelge xadaa hungaltin yder, niıtajal sagaar yğłeneı 6 çaashaa hynilın 12 xyrtter jabaulagdaxa baina.

XI GLAVAA GOLOSOVAANIIN ZURAM

96 statjaa. Hungagşadaı goolosuudaa ygelge xadaa hungaltin yder, niıtajal sagaar yğłeneı 6 çaashaa hynilın 12 xyrtter jabaulagdaxa baina.

97 statjaa. Hungaltin yder yğłeneı 6 çaasta, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşe xadaa komissin çleengyydeı baixadan hungaltin xairsaguuđijl ba togotogdohon foormiln joooor zoxioogdohon, hungagşadaı spilsogtydeı baılıjiln şalgaza yzeed, hyyleeren, xairsagaa xaza, komissin tamagaar tamagalazaxiood, goolosuudaa ygeze exilxijiln hungagşadiłi urıxa baina.

Tamaglin ba hungaltin xairsaguuđal obrazecyydens RSFSR-ei Verxoovno Soveedeı Prezidiımeı togotogdoxo.

98 statjaa. Hungagşa byxen bolbol golosovaaniın pomeşceeniđe jreze eere golosovaalxa, tiıxede, hungagşad xadaa hungaltin bylleteeninydijl hungaltin xairsag oruu tabıza goolosuudaa ygexe.

99 statjaa. Hungaltin pomeşceeniđe, bylleteeninydijl zapolniaalxiın tula tusagaar koomnat talagdana, golosovaalxa yjede, ene koomnat soo golosovaalagşahaa bişe xepnelşil, tere toodo hungaltin Uçastkoovo komissin çleengyydeı baixanb xorigdono; bylleteeninydijl zapolniaalxiın tula negendoro xeden hungagşadiłi koomnatodo oruulxadaa, ene koomnat bolbol negendoro oruulagdaxa hungagşadaı toogoinb joooor talaganuudaa gy, all šiımenyydeer oboruudovalagđahan balxa johotoı.

100 statjaa. Hungaltin pomeşceeniđe jrehen hungagşa xadaa paasport gy, profsojuuzna bileed gy, kolxoozno knizke gy, all niıuraıga ondoo ynemşelgilijl hungaltin Uçastkoovo komissin çleende gy, all sekretarıta zyzyıze, hungagşadaı spilsogel joooor şal-

107 statjaa. Goolosuudijl hungaltin Uçastkoovo komissin toolozo balhan pomeşceeniđe, goolosuudijl toolozo balxadan obşceestvenne organizaacanuudal ba azalşadaı obşcestvonuudal spectaalna etigemelegdexen tyloegşener, myn tereşelen, xebelde tyloegşener baısaxa erxeteı.

XII GLAVAA HUNGALTANUUDAL REZYLbTAADUUDIJl TODORXOİLOLGO

107 statjaa. Goolosuudijl hungaltin Uçastkoovo komissin toolozo balhan pomeşceeniđe, goolosuudijl toolozo balxadan obşceestvenne organizaacanuudal ba azalşadaı obşcestvonuudal spectaalna etigemelegdexen tyloegşener, myn tereşelen, xebelde tyloegşener baısaxa erxeteı.

108 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissa bolbol xairsaguuđaa neegeđe, okruguuđaar ba bylleteeninydijl toolozo, ygthen bylleteeninydteı toolj golosovaanida xabaadalsahan niıurnuudal tootoinb (bylleteeninydijl abxadans hungagşadaı spilsogte xehen temdegydeı yndeheer) sasuulxa yzeze ba sasuulhanaıga rezylbtaadıdijl hungaltin okrug byxen tuşaa golosovaaniın protokoolnuudta oruulxa baina.

109 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşe bolbol hungaltin Uçastkoovo komissin çleengyydeı bygeđeere baixadanb, bylleteenb byxen tuşaa golosovaaniın rezylbtaadıdijl tunxaglaşa.

110 statjaa. Golosovaalxa zuura negenhee ylyy kandidaadıdijl ylegdeşehen, myn tereşelen togotogdohon obrazeciiın ba yngilın bişe bylleteeninyd xadaa yneıte bişe geze mederegdexe jym.

111 statjaa. Hungaltin bylleteeniln yneıte balhand hezeg tyree haanb, asuudal xadaa hungaltin Uçastkoovo komissaar, golosovaalgiın joooor şildxegdexe ba eneb protokoolo temdeglegdexe baina.

112 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissa xadaa RSFSR-ei Verxoovno Soveedeı Prezidiımeı togotogdoxo.

113 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşe bolbol hungaltin Uçastkoovo komissin çleengyydeı bygeđeere baixadanb, bylleteenb byxen tuşaa golosovaaniın rezylbtaadıdijl tunxaglaşa.

114 statjaa. Goolosuudijl toololgiın dyrheneı ba protokoolnuudijl zoxioohonol hyyleer, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşe bolbol komissin byxil çleengyydeı baixadanb, okrug byxen tuşaa, golosovaaniın rezylbtaadıdijl tunxaglaşa.

115 statjaa. Hungaltin Uçastkoovo komissaar zoxioogdohon, golosovaaniın protokool nege ekzempliaraanb, hungaltin tuxaita Okruznol komissada, 24 çaasıl torşo soo naarçnaar elygeegdexexe.

116 statjaa. Hungaltin byxil bylleteeninyd (yneıte ba yneıte bişe geze mederegdexen bylleteeninyd tus tustaa) bolbol hungaltin Uçastkoovo komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

117 statjaa. Hungaltin okrug byxenheer depyтаaduudal mandaadıdijl azalşadaı depyтаaduudal tuxaita Soveedeı batlataranb, hungaltin bylleteeninydijl xadagalaxa ujalga azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte daalagdaxa baina.

118 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal xizaaral, oblastnoi, okruznol (natsionaalna ba administrativna okruguuđal), raioonno, gorodskoi, gooroduudaxi raioonno, seelske ba poselkoovo Soveedydte hungaltanuud tuşaa hungaltin Okruznol komissanuud xadaa hungaltin Uçastkoovo komissanuudal ygehen protokoolnuudal yndeheer, okrug sooxi hungaltanuudal rezylbtaadıdijl todorxoılxo.

119 statjaa. Goolosuudijl hungaltin Okruznol komissin toolozo balhan pomeşceeniđe, goolosuudijl toolozo baixadanb, obşceestvenne organizaacanuudal ba azalşadaı obşcestvonuudal spectaalna etigemelegdexen tyloegşener, myn tereşelen, xebelde tyloegşener baısaxa erxeteı.

120 statjaa. Hungaltin Okruznol komissa xadaa RSFSR-ei Verxoovno Soveedeı Prezidiımeı togotogdohon foormiln joooor, golosovaaniın protokoolijl xojor ekzempliaraar, hungaltin Okruznol komissin byxil çleengyydeı, tereıneı toodo zaabol tyryylegşiln ba sekretarıiln gartabilgataıgaar zoxiooxo baina.

121 statjaa. Hungaltin Okruznol komissin protokool soonb zaagdahan balxa johotoł gebel:

- a) okrug sooxi hungagşadın niıte too;
- b) golosovaanida xabaadalsahan hungagşadaı niıte too;
- c) depyтаadta debzyylegdexen kandidaadıdijl byxeneı tylee ygthen goolosuudal too;
- ç) hungaltin Okruznol komissada ygthen medyylygenyydijl ba gomodolnuudijl xuriaangligaar bişelge ba hungaltin Okruznol komissaar abtahan togotoomzonuud.

122 statjaa. Azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

123 statjaa. Hungaltin komissanuudta, byxil asuudal xadaa goolosuudal oloron le şildxegdexe; suudal tegşe baıga haanb ryylegşiln goolosonb dilly ygexe baina.

XIII GLAVAA GRAAZDANUUDAL HUNGALTIIN ERXENYDIIJl XAZAGAIRUULHAN TYLÖÖ XARIUSALGA

130 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaxa ba hungagdaxa erxeıje bejelyıgedenb, RSFSR-ei grazdanında xyserxelge, mexelelge, zanalga gy, all edşe ygexe meteer haad uşaruulhan xyn xenşil—xojor zıl xyrtter bolzoroor, sylöegşe xahagdalgaar xeheegdexexe.

131 statjaa. Hungaltin dokymeentnyydijl xuurmagaar xehen gy, all goolosuudijl zoriuuta buruugaar toolohon,

132 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

133 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

134 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

135 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

136 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

137 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

138 statjaa. RSFSR-ei azalşadaı depyтаaduudal Soveedydte hungaltinuud tuşaa hungaltin komissin tyryylegşe bolbol komissin tamagaar tamagalagđahan ba golosovaaniın protokoolnuudal xojordoxi ekzempliaraanuudtaıgaar ba tamagalagaar xamta, gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal gorodskoi Soveedydte, raioonno xubaarıtaı gooroduudta—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte, xydeer niıtajuuđaa—azalşadaı depyтаaduudal raioonno Soveedydte xadagalagda, hungaltin Uçastkoovo komissin tyryylegşeer tuşaağđahan balxa joxotoł.

139 statjaa. RS